

1. Referentie

Referentie	Mardulier, T. (2001). Inclusief onderwijs in Vlaanderen: een stand van zaken. In R. Kennes (Ed.), <i>Inclusief beleid voor personen met een handicap. Voorbeelden uit de beleidspraktijk</i> (pp. 107-131). Leuven: Acco.
Taal	Nederlands
ISBN	90-334-4830-0
Publicatievorm	Bijdrage in reader

2. Abstract

Deze bijdrage heeft tot doel een stand van zaken te geven van de mate waarin binnen de Vlaamse onderwijspraktijk en het onderwijsbeleid sprake is van (aanzetten tot) inclusief onderwijs. Dit wordt enerzijds gedaan vanuit een analyse van kwantitatieve gegevens over de participatie in het buitengewoon onderwijs en het geïntegreerd onderwijs; anderzijds op basis van kwalitatieve onderzoeksresultaten.

Er zal ook aandacht gaan naar de historische context en de keuzes die in het verleden werden gemaakt met betrekking tot het onderwijs aan kinderen met een handicap. Deze keuzes zijn medebepalend voor de huidige stand van zaken betreffende inclusie en zijn van invloed op de wijze waarop het inclusief onderwijs vorm zal kunnen krijgen in de toekomst.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Onderwijs
Trefwoord(en)	Buitengewoon onderwijs, geïntegreerd onderwijs, inclusief onderwijs

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	T. Mardulier Cel Publicaties Onderwijs Departement Onderwijs Hendrik Consciencegebouw 5A 18-21 Albert II-Laan 15 1210 Brussel Tel: 02/ 553 66 53 Fax: 02/ 553 66 54 onderwijspublicaties@vlaanderen.be http://www.ond.vlaanderen.be/publicaties

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Wat is de evolutie van de leerlingenaantallen in het buitengewoon en geïntegreerd onderwijs?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-methode	Een analyse van kwantitatieve gegevens over de participatie in het buitengewoon en het geïntegreerd onderwijs, anderzijds op basis van kwalitatieve onderzoeksresultaten.
Onderzochte groep	/
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Evolutie leerlingenaantallen in het buitengewoon onderwijs	Er is een aanhoudende groei van het aantal leerlingen dat naar het buitengewoon onderwijs wordt doorverwezen. Er is de laatste 10 jaren meer sprake van uitsluiting dan van inclusie. Wat het kleuteronderwijs betreft, is het procentuele aandeel van leerlingen dat in het buitengewoon onderwijs is ingeschreven, zeer laag. Dit heeft veel te maken met het ontbreken van buitengewoon onderwijs voor kleuters met een lichte verstandelijke handicap of een ontwikkelingsachterstand en met leerstoornissen. Het buitengewoon secundair onderwijs volgt de algemene trend over alle onderwijsniveaus heen, zij het iets minder sterk. De populatie in het buitengewoon secundair onderwijs is over een periode van 10 jaar met ongeveer 15% toegenomen. Waar er in het gewoon lager onderwijs sprake is van denataliteit over die periode van 10 jaar, neemt de schoolpopulatie in het buitengewoon lager onderwijs, gestaag toe. Bijna 6% van de kinderen van de lagere schoolleeftijd volgt onderwijs in het buitengewoon onderwijs. Met uitzondering van type 6 (voor kinderen met een visuele handicap), groeit het leerlingenaantal in alle types. De sterkste procentuele aangroei doet zich voor in het type 3 (voor kinderen met ernstige emotionele en/of gedragsproblemen). Ook het type 8 (voor kinderen met ernstige leerstoornissen) neemt een sterke vlucht, gevolgd door type 2 en type 1.
Evolutie leerlingenaantallen in het geïntegreerd onderwijs	Hoewel de uitstroom van het gewoon onderwijs naar het buitengewoon onderwijs in het laatste decennium sterk is toegenomen, is in dezelfde tijdperiode het aantal leerlingen dat geïntegreerd onderwijs volgt, ook fors gestegen. Ten opzichte van het schooljaar 1990-1991 is er meer dan een verdubbeling van het aantal GON-leerlingen.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Ja

10. Samenvatting

Deze bijdrage heeft tot doel een stand van zaken te geven van de mate waarin binnen de Vlaamse onderwijspraktijk en het onderwijsbeleid sprake is van (aanzetten tot) inclusief onderwijs. Dit gebeurt aan de hand van een analyse van kwantitatieve gegevens over de participatie in het buitengewoon onderwijs en het geïntegreerd onderwijs; aangevuld met kwalitatieve onderzoeksresultaten.

Er is met name een aanhoudende groei van het aantal leerlingen dat naar het buitengewoon onderwijs wordt doorverwezen. Er is de laatste 10 jaren meer sprake van uitsluiting dan van inclusie.

Wat het kleuteronderwijs betreft, is het procentuele aandeel van leerlingen dat in het buitengewoon onderwijs is ingeschreven, zeer laag. Dit heeft veel te maken met het ontbreken van buitengewoon onderwijs voor kleuters met een lichte verstandelijke handicap of een ontwikkelingsachterstand en met leerstoornissen.

Het buitengewoon secundair onderwijs volgt de algemene trend over alle onderwijsniveaus heen, zij het iets minder sterk. De populatie in het buitengewoon secundair onderwijs is over een periode van 10 jaar met ongeveer 15% toegenomen.

Waar er in het gewoon lager onderwijs sprake is van denataliteit over die periode van 10 jaar, neemt de schoolpopulatie in het buitengewoon lager onderwijs, gestaag toe. Ze is op 10 jaar tijd met 42,23% aangegroeid. Bijna 6% van de kinderen van de lagere schoolleeftijd volgt onderwijs in het buitengewoon onderwijs. Met uitzondering van type 6 (voor kinderen met een visuele handicap), groeit het leerlingenaantal in alle types. De sterkste procentuele aangroei doet zich voor in het type 3 (voor kinderen met ernstige emotionele en/of gedragsproblemen). Ook het type 8 (voor kinderen met ernstige leerstoornissen) neemt een sterke vlucht, gevolgd door type 2 en type 1.

Hoewel de uitstroom van het gewoon onderwijs naar het buitengewoon onderwijs in het laatste decennium sterk is toegenomen, is in dezelfde tijdperiode het aantal leerlingen dat geïntegreerd onderwijs volgt, ook fors gestegen. Ten opzichte van het schooljaar 1990-1991 is er meer dan een verdubbeling van het aantal GON-leerlingen.

In het hoofdstuk gaat ook aandacht naar de historische context en de keuzes die in het verleden werden gemaakt met betrekking tot het onderwijs aan kinderen met een handicap. Deze keuzes zijn medebepalend voor de

huidige stand van zaken betreffende inclusie en zijn van invloed op de wijze waarop het inclusief onderwijs vorm zal kunnen krijgen in de toekomst.